

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 5 lipca 2018 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych –
Decyzja ramowa 2008/675/WSiSW – Uwzględnienie w nowym postępowaniu karnym wyroku
skazującego zapadłego uprzednio w innym państwie członkowskim – Postępowanie szczególne
w sprawie uznania wyroku skazującego wydanego w innym państwie członkowskim – Rewizja i zmiana
kwalifikacji prawnej wcześniejszego orzeczenia – Zasada wzajemnego uznawania –
Artykuł 82 ust. 1 TFUE

W sprawie C-390/16

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie
prejudycjalnym, złożony przez Szombathelyi Törvényszék (sąd w Szombathely, Węgry) postanowieniem
z dnia 19 maja 2016 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 13 lipca 2016 r., w postępowaniu
przeciwko:

Dánielowi Bertoldowi Ladzie,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešič, prezes izby, K. Lenaerts, prezes Trybunału, pełniący obowiązki sędziego drugiej
izby, C. Toader, A. Prechal (sprawozdawca) i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: Y. Bot,

sekretarz: I. Illéssy, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 6 grudnia 2017 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu duńskiego przez M.Z. Fehéra i M.M. Tátrai, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka i J. Vlácilá, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Siposa, R. Troostersa i S. Grünheid, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 lutego 2018 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: węgierski.

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 67 i 82 TFUE, art. 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 54 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między rządami państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. 2000, L 239, s. 19), podpisanej w dniu 19 czerwca 1990 r. w Schengen (Luksemburg), oraz decyzji ramowej Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.U. 2008, L 220, s. 32).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach postępowania wszczętego przed sądem węgierskim do celów uznania prawomocnego wyroku skazującego wydanego przeciwko Dánielowi Bertoldowi Ladzie w innym państwie członkowskim.

Ramy prawne

Prawo Unii

- 3 Motywy 2, 5–7 i 13 decyzji ramowej 2008/675 przewidują:
 - „(2) W dniu 29 listopada 2000 r. Rada przyjęła, zgodnie z konkluzjami z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere, program działań mający na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych, przewidujący »przyjęcie co najmniej jednego instrumentu prawnego ustanawiającego zasadę, zgodnie z którą sąd jednego z państw członkowskich musi mieć możliwość uwzględniania prawomocnych wyroków karnych zapadłych w sądach innych państw członkowskich – w celu oceny uprzedniej karalności sprawcy i ewentualnego stwierdzenia ponownego popełnienia przez niego przestępstwa oraz w celu określenia rodzaju kary i zasad jej wykonywania«.
- [...]
- (5) Powinna zostać potwierdzona zasada, zgodnie z którą wyrok skazujący zapadły w innych państwach członkowskich powinien w danym państwie członkowskim wiązać się ze skutkami równoważnymi skutkom wynikającym z wyroków skazujących wydanych przez jego własne sądy zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są w prawie krajowym za skutki faktyczne czy proceduralne lub materialne skutki prawne. Niniejsza decyzja ramowa nie ma jednak na celu dokonania harmonizacji skutków przypisywanych przez różne prawodawstwa krajowe istnieniu uprzednich wyroków skazujących, więc obowiązek uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich istnieje wyłącznie w takim zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.
- (6) W odróżnieniu od innych instrumentów celem niniejszej decyzji ramowej nie jest wykonywanie w jednym państwie członkowskim orzeczeń sądowych wydanych w innych państwach członkowskich, lecz umożliwienie wiązania skutków z uprzednimi wyrokami skazującymi zapadłymi w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego w innym państwie członkowskim w zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego tego drugiego państwa członkowskiego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące.

Niniejsza decyzja ramowa nie przewiduje zatem obowiązku uwzględniania takich uprzednich wyroków skazujących na przykład w przypadkach, gdy informacje uzyskane na mocy obowiązujących instrumentów nie są wystarczające, gdy niemożliwe byłoby wydanie krajowego wyroku skazującego za czyn, w związku z którym zapadł uprzedni wyrok skazujący, lub gdy uprzednio orzeczona kara jest nieznaną w krajowym systemie prawnym.

- (7) Skutki wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim powinny być na etapie przygotowawczym, sądowym i wykonawczym postępowania karnego równoważne skutkom orzeczenia krajowego.

[...]

- (13) W niniejszej decyzji ramowej respektowana jest różnorodność istniejących krajowych rozwiązań i procedur mających na celu uwzględnianie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innym państwie członkowskim. Wykluczenie możliwości rewizji uprzedniego wyroku skazującego nie powinno uniemożliwiać państwom członkowskim wydawania, w razie konieczności, decyzji wiążącej równoważne skutki prawne z takim uprzednim wyrokiem skazującym. Procedury związane z wydaniem takiej decyzji nie powinny jednak, ze względu na czas i wymagane procedury lub formalności, uniemożliwiać wiązania równoważnych skutków prawnych z uprzednim wyrokiem skazującym zapadłym w innym państwie członkowskim”.

- 4 Artykuł 1 ust. 1 tej decyzji ramowej stanowi:

„Niniejsza decyzja ramowa ma na celu określenie warunków, zgodnie z którymi w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie w jednym z państw członkowskich uwzględniane są uprzednie wyroki skazujące dotyczące innych zdarzeń [czynów], zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich”.

- 5 Artykuł 3 wspomnianej decyzji ramowej, zatytułowany „Uwzględnianie w nowym postępowaniu karnym wyroku skazującego zapadłego w innym państwie członkowskim”, przewiduje:

„1. Każde państwo członkowskie dopilnowuje, by w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko danej osobie uwzględnione zostały uprzednie wyroki skazujące, zapadłe wobec tej samej osoby w innych państwach członkowskich i dotyczące innych zdarzeń [czynów] – które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych – w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące, oraz by wiązały się z nimi skutki prawne równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi.

2. Przepisy ust. 1 mają zastosowanie do postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie przepisów postępowania, w tym przepisów dotyczących [...] rodzaju i wymiaru kary oraz przepisów dotyczących wykonania orzeczenia.

3. Uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1, nie skutkuje naruszeniem, uchyceniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem.

[...]”.

Prawo węgierskie

- 6 Artykuł 46 nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (ustawy nr XXXVIII z 1996 r. o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, zwanej dalej „ustawą o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych”) ma następujące brzmienie:

„1. Minister sprawiedliwości otrzymuje powiadomienia umożliwiające uznanie skuteczności zagranicznego wyroku, a także pochodzące z zagranicy wnioski zmierzające do przekazania wykonania kary pozbawienia wolności lub środka zabezpieczającego polegającego na pozbawieniu wolności i przesyła je do właściwego sądu.

[...]

2. Postępowanie w sprawie uznania wyroku przekazanego za pośrednictwem wyznaczonego w tym celu organu centralnego przez inne państwo członkowskie Unii należy wszcząć najpóźniej w dacie zatarcia skazania, która winna zostać wskazana w informacji dołączonej do wyroku wydanego w danym państwie członkowskim.

3. Jeśli niniejsza ustawa nie stanowi inaczej, postępowanie sądowe jest uregulowane w przepisach ogólnych rozdziału XXIX [ustawy nr XIX z 1998 r. – kodeks postępowania karnego [a büntetőeljárásról szóló 1998 évi XIX. Törvény], dotyczącego postępowań szczególnych [...]”.

- 7 W rozdziale 1 tytułu IV tej ustawy, zatytułowanym „Uznawanie skuteczności zagranicznego wyroku”, znajdują się art. 47 i 48.

- 8 Zgodnie z art. 47 wspomnianej ustawy:

„1. Prawomocne wyroki wydane przez sądy zagraniczne mają taką samą skuteczność jak wyroki wydane przez sądy węgierskie, jeśli postępowanie prowadzone przeciwko sprawcy za granicą i nałożona nań kara bądź zastosowany środek nie są sprzeczne z węgierskim porządkiem prawnym.

[...]

3. W przypadku uznania przez sąd węgierski skuteczności wyroku sądu zagranicznego uznaje się, że czyn zabroniony był przedmiotem prawomocnego wyroku sądu węgierskiego.

[...]”.

- 9 Artykuł 48 wspomnianej ustawy stanowi:

„1. Przy wydawaniu orzeczenia sąd jest związany ustaleniami dotyczącymi okoliczności faktycznych dokonanych przez sąd zagraniczny.

2. W toku toczącego się przed nim postępowania sąd określa skutki prawne, jakie prawo węgierskie przypisuje wyrokowi skazującemu. Jeśli kara lub środek wymierzony w wyroku zagranicznego sądu nie jest w pełni zgodny z prawem węgierskim, sąd orzeka o karze lub środku mającym zastosowanie zgodnie z prawem węgierskim, zapewniając, że będzie on odpowiadał w najwyższym możliwym stopniu karze lub środkowi wymierzonemu przez zagraniczny sąd oraz, w przypadku wniosku dotyczącego wykonania, orzeka w konsekwencji o wykonaniu kary lub środka.

3. Orzekając o mających zastosowanie karze lub środku, należy odnieść się do ustawy w brzmieniu mającej zastosowanie w chwili popełnienia przestępstwa. Jeśli zgodnie z prawem węgierskim obowiązującym w momencie wydawania rozstrzygnięcia o mających zastosowanie karze lub środku dany czyn nie wyczerpuje już znamion przestępstwa czy też zagrożony jest mniej dolegliwą karą, zastosowanie znajdują te nowe przepisy.

[...]

5. Jeśli kara pozbawienia wolności orzeczona przez sąd zagraniczny jest w zakresie dotyczącym szczegółowych zasad jej wykonania czy też jej wymiaru niezgodna z prawem węgierskim, sąd węgierski określa rodzaj kary i jej wymiar, przyjmując za punkt odniesienia czyn zabroniony, który zgodnie z prawem węgierskim odpowiada stanowiącym podstawę wyroku okolicznościom faktycznym, w granicach wymiaru kary przewidzianych w węgierskim kodeksie karnym i zgodnie z przepisami kodeksu karnego regulującymi kwestie związane z orzekaniem kary, uwzględniając przy tym przepisy regulujące kwestie ustalania szczegółowych zasad wykonywania i przyznawania zwolnienia warunkowego. W przypadku gdy zagraniczny sąd orzekł karę pozbawienia wolności w wymiarze niższym niż przewidziany przez przepisy węgierskie – biorąc również pod uwagę przepisy kodeksu karnego dotyczące okoliczności łagodzących – wymiar kary pozbawienia wolności określony przez sąd węgierski pokrywa się z wymiarem orzeczonym przez sąd zagraniczny. Sąd węgierski nie może orzec karę w wymiarze wyższym niż wymiar kary orzeczonej przez sąd zagraniczny.

[...]

7. Sąd węgierski przekazuje organowi właściwemu do prowadzenia rejestru karnego informację o uznaniu skuteczności wyroku wydanego przez sąd zagraniczny.

[...]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 10 Dániel Bertold Lada, obywatel węgierski, został skazany w dniu 8 stycznia 2016 r. przez Landesgericht Wiener Neustadt (sąd okręgowy w Wiener Neustadt, Austria) na karę 14 miesięcy pozbawienia wolności za próbę kradzieży z włamaniem mienia o znacznej wartości. Sąd ten nakazał wykonanie 11 miesięcy kary i zawiesił wykonanie kary trzech miesięcy pozbawienia wolności.
- 11 Sąd ten wydał wspomniany wyrok skazujący na jawnej rozprawie, na której oskarżony, wówczas tymczasowo aresztowany, był obecny. Korzystał on z pomocy prawnej i mógł wypowiadać się w swym języku ojczystym za pośrednictwem tłumacza.
- 12 Ten sam sąd przekazał węgierskiemu ministerstwu sprawiedliwości w szczególności wyrok wydany przeciwko D.B. Ladzie.
- 13 Ministerstwo sprawiedliwości przekazało sądowi właściwemu rzeczowo i miejscowo, czyli Szombathelyi Törvényszék (sądowi w Szombathely, Węgry), będącemu sądem odsyłającym, sporządzone w języku niemieckim dokumenty, aby ten przeprowadził w trybie art. 46 ustawy o międzynarodowej pomocy w sprawach karnych przewidziane w tej ustawie postępowanie szczególne w sprawie uznania skuteczności wyroku wydanego przez sąd zagraniczny.
- 14 Sąd odsyłający przeanalizował przekazane mu dokumenty i nakazał przetłumaczenie ich na język węgierski. W trakcie tego postępowania wyznaczył oskarżonemu Dánielowi Bertoldowi Ladzie obrońcę z urzędu i potwierdził, że zapadły przeciwko niemu austriacki wyrok skazujący nie figurował w węgierskim rejestrze karnym, a tylko w europejskim systemie przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS). Stwierdził on także, że kara pozbawienia wolności jest wykonywana.

- 15 Sąd odsyłający wskazuje, że na początku takiego postępowania szczególnego w sprawie uznania należy w szczególności zbadać, czy w ramach postępowania zagranicznego przestrzegane były prawa podstawowe oraz podstawowe przepisy węgierskiej ustawy dotyczącej postępowania karnego.
- 16 Następnie przepisy dotyczące postępowania szczególnego przewidują, że w celu uznania na Węgrzech skutków orzeczenia wydanego za granicą, w tym przypadku przez Landesgericht Wiener Neustadt (sąd okręgowy w Wiener Neustadt), do danego sądu krajowego należy ocena, a w stosownym przypadku zmiana kwalifikacji, na podstawie okoliczności faktycznych uwzględnionych przez sąd zagraniczny, przestępstwa popełnionego przez osobę skazaną na podstawie odpowiednich przepisów węgierskiego kodeksu karnego obowiązującego w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych sprawy.
- 17 Sąd odsyłający wyjaśnia, że w sprawie takiej jak zawisła przed nim należy także, w stosownym przypadku, zmienić brzmienie zagranicznego wyroku zgodnie z węgierskim kodeksem karnym, w tym rodzaj i wymiar zastosowanej kary, przy czym kara ta nie może być wyższa od kary wymierzonej w wyroku zagranicznym.
- 18 Zdaniem tego sądu postępowanie szczególne w sprawie uznania na Węgrzech skuteczności wyroków wydanych przez sądy zagraniczne pociąga zatem za sobą w praktyce konieczność, po pierwsze, dokonania ponownej kwalifikacji czynów już osądzonych przez sądy zagraniczne i objętych wydanymi przez nie wyrokami, a po drugie, dostosowania kar wymierzonych przez sądy zagraniczne w oparciu o obowiązujące prawo węgierskie. Sąd odsyłający uważa w związku z tym, że wydaje się, iż to postępowanie szczególne w sprawie uznania prowadzi do ponownego postępowania karnego przeciwko danej osobie oskarżonej o te same czyny.
- 19 W wyniku przeprowadzenia tego postępowania szczególnego w sprawie uznania wyroki skazujące wydane przez te sądy są włączane do węgierskiego rejestru karnego danej osoby, tak aby mogły one być uwzględniane w toku ewentualnego późniejszego postępowania karnego wszczętego na Węgrzech przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami. W ten sposób uznane wyroki mogą zatem na przykład uzasadnić w przyszłości uznanie tej osoby za recydywistę.
- 20 Sąd odsyłający zastanawia się, czy postępowanie szczególne w sprawie uznania wyroków wydanych przez sądy zagraniczne, takie jak przewidziane w art. 46–48 ustawy dotyczącej międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, jest zgodne z prawem Unii, w szczególności w odniesieniu do zasady wzajemnego uznawania w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, a także zasady *ne bis in idem*, przewidzianych w prawie pierwotnym Unii.
- 21 Ze względu na podobieństwo pytań przedstawionych przez sąd odsyłający z pytaniem przedstawionym w sprawie, w której wydano wyrok z dnia 9 czerwca 2016 r., Balogh (C-25/15, EU:C:2016:423), ten ostatni wyrok został pismem z dnia 14 września 2016 r. przesłany do tego sądu. W wyroku tym Trybunał dokonał wykładni decyzji ramowej Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi (Dz.U. 2009, L 93, s. 23) i decyzji Rady 2009/316/WSiSW z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych (ECRIS), zgodnie z art. 11 decyzji ramowej 2009/315 (Dz.U. 2009, L 93, s. 33) w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie stosowaniu uregulowania krajowego ustanawiającego postępowanie szczególne w sprawie uznania przez sąd jednego państwa członkowskiego prawomocnego orzeczenia wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego, skazującego daną osobę za popełnienie przestępstwa.
- 22 Pismem, które wpłynęło do Trybunału w dniu 12 października 2016 r., sąd odsyłający postanowił podtrzymać swój wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, wyjaśniając, że okoliczności faktyczne, w których wydano wyrok z dnia 9 czerwca 2016 r., Balogh (C-25/15, EU:C:2016:423), dotyczyły wyłącznie kosztów tłumaczenia pisemnego i ustnego orzeczenia wydanego przez sąd

austriacki, którymi – w toku węgierskiego postępowania szczególnego w sprawie uznania skutków tego orzeczenia na Węgrzech – została obciążona osoba skazana w Austrii, tak aby umożliwić jej posługiwanie się językiem ojczystym w toku tego postępowania szczególnego w sprawie uznania.

- 23 Poza tym Szombathelyi Törvényszék (sąd w Szombathely) wskazuje, że po wydaniu tego wyroku sądy węgierskie stosowały różne praktyki. I tak niektóre sądy nadal stosowały wspomniane postępowanie szczególne w sprawie uznania, podczas gdy inne sądy umorzyły dane sprawy lub oczekiwały na zmianę ustawodawstwa przewidującego postępowanie szczególne w sprawie uznania.
- 24 Wreszcie sąd odsyłający zauważył, że w wyroku z dnia 9 czerwca 2016 r., Balogh (C-25/15, EU:C:2016:423), Trybunał nie wypowiedział się na temat decyzji ramowej 2008/675, podczas gdy jest ona istotna dla postępowania zawiesłego przed tym sądem z tego względu, że na Węgrzech w ramach postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie uwzględnienie wcześniejszych wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami jest uzależnione od uprzedniego uznania w prawie wewnętrznym skuteczności zagranicznych wyroków skazujących, a w przypadku braku tego uznania wyroki te są pozbawione jakiegokolwiek skutku prawnego.
- 25 W tych okolicznościach Szombathelyi Törvényszék (sąd w Szombathely) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) Czy art. 67 i 82 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoją one w sprzeczności z przeprowadzeniem przewidzianego w przepisach krajowych postępowania karnego czy też innej procedury krajowej, które miałyby za przedmiot »uznanie« czy też modyfikację w państwie członkowskim skutków wyroku wydanego przez zagraniczny sąd – w efekcie których należałoby traktować ten wydany przez zagraniczny sąd wyrok tak, jakby został wydany przez sąd krajowy – w odniesieniu do skazanego, którego sprawa karna została już ostatecznie i prawomocnie osądzona w wyroku wydanym przez sąd krajowy innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej?
- 2) Czy procedura uregulowana przez państwo członkowskie w art. 46–48 [ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych] »celem uznania skuteczności« na Węgrzech wyroków wydanych przez zagraniczne sądy w wyniku postępowania karnego, które zostało prawomocnie zakończone w innym państwie członkowskim Unii, to jest w innym państwie członkowskim, ale w odniesieniu do tej samej osoby i tego samego przestępstwa, pomimo że procedura ta nie ma w rzeczywistości na celu wykonania takiego wyroku, lecz jego uwzględnienie w postępowaniach karnych, które mogą być prowadzone w przyszłości, jest – w świetle decyzji ramowej 2008/675 – zgodna z ustanowioną w art. 50 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w art. 54 konwencji wykonawczej do układu z Schengen zasadą non bis in idem?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 26 Poprzez pytanie pierwsze sąd odsyłający zmierza w istocie do ustalenia, czy decyzję ramową 2008/675 w związku z art. 82 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby uwzględnienie w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie prawomocnego wyroku skazującego wydanego uprzednio przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami, było uzależnione od postępowania szczególnego w sprawie uprzedniego uznania, takiego jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, przeprowadzonego przez sądy tego pierwszego państwa członkowskiego.

- 27 Przed wszystkim należy stwierdzić, że art. 1 ust. 1 decyzji ramowej 2008/675 przewiduje, iż ma ona na celu określenie warunków, na jakich wcześniejsze wyroki skazujące wydane w jednym państwie członkowskim wobec danej osoby są uwzględniane w ramach nowego postępowania karnego wszczętego w innym państwie członkowskim przeciwko tej samej osobie, za inne czyny (wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 25).
- 28 W tym celu art. 3 ust. 1 wspomnianej decyzji ramowej, w świetle jej motywu 5, nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, by po pierwsze, w nowym postępowaniu karnym zostały uwzględnione uprzednie wyroki skazujące zapadłe w innym państwie członkowskim, które to wyroki są znane dzięki stosownym instrumentom wzajemnej pomocy prawnej lub instrumentom wymiany informacji pochodzących z rejestrów karnych – w zakresie, w jakim zgodnie z prawem krajowym uwzględniane są uprzednie krajowe wyroki skazujące – oraz po drugie, by wiązały się z nimi skutki prawne równoważne skutkom wiążącym się z uprzednimi krajowymi wyrokami skazującymi, zgodnie z prawem krajowym, niezależnie od tego, czy skutki te uznawane są za skutki faktyczne czy proceduralne lub materialne skutki prawne (wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 26).
- 29 Artykuł 3 ust. 2 wspomnianej decyzji ramowej precyzuje, że obowiązek ten ma zastosowanie do postępowania przygotowawczego, sądowego i wykonawczego, w szczególności w odniesieniu do mających zastosowanie przepisów postępowania, w tym przepisów dotyczących kwalifikacji przestępstwa, rodzaju i wymiaru kary oraz przepisów dotyczących wykonania orzeczenia. I tak motywy 2 i 7 wspomnianej decyzji ramowej stanowią, że sąd krajowy powinien być w stanie uwzględnić wyroki skazujące zapadłe w innych państwach członkowskich, w tym w celu określenia zasad wykonania, jakie mogą być zastosowane, oraz że skutki tych wyroków powinny być równoważne ze skutkami wyroków krajowych na każdym z tych etapów postępowania (wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 27).
- 30 Z powyższego wynika w szczególności, że wspomniana decyzja ramowa dotyczy co do zasady sytuacji, w których zostało wszczęte nowe postępowanie karne przeciwko osobie skazanej uprzednio w innym państwie członkowskim. To pojęcie „nowego postępowania karnego” obejmuje postępowanie przygotowawcze, sądowe i wykonawcze.
- 31 Tymczasem w sprawie w postępowaniu głównym, jak wynika z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi, przeciwko D.B. Ladzie nie toczy się nowe postępowanie na Węgrzech w rozumieniu, o którym mowa w poprzednim punkcie, w ramach którego dany sąd krajowy musiałby rozstrzygnąć kwestię uwzględnienia orzeczenia wydanego przez sąd austriacki.
- 32 Jednakże, jak podkreślił także rzecznik generalny w pkt 73 opinii, z postanowienia odsyłającego wynika, że dla organów węgierskich przewidziane w art. 46–48 ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych postępowanie szczególne w sprawie uznania wyroku wydanego przez sąd zagraniczny stanowi konieczny etap poprzedzający uwzględnienie w ramach nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie na Węgrzech, wcześniejszego wyroku skazującego wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie za inne czyny. I tak ponieważ rozpatrywane postępowanie szczególne w sprawie uznania jest niezbędne do uwzględnienia wydanych przez sądy zagraniczne wyroków skazujących przeciwko danej osobie w przypadku wszczęcia wobec tej osoby nowego postępowania karnego, to wydaje się, iż to postępowanie szczególne w sprawie uznania jest nierozzerwalnie związane z wykonaniem decyzji ramowej 2008/675.
- 33 W konsekwencji w celu udzielenia sądowi odsyłającemu przydatnej odpowiedzi, wykładnia decyzji ramowej 2008/675 jest istotna w celu sprawdzenia, czy postępowanie szczególne w sprawie uznania wyroku zagranicznego, takie jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, nie pozbawia tej decyzji ramowej wszelkiej skuteczności (effet utile).

- 34 Z postanowienia odsyłającego i z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że art. 46–48 ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych ustanawiają postępowanie szczególne w sprawie uprzedniego uznania przez właściwe sądy węgierskie prawomocnych wyroków wydanych przez sądy zagraniczne, a postępowanie to ma na celu nadanie orzeczeniu o uznaniu takiego wyroku skazującego skutku wyroku skazującego wydanego przez sąd węgierski.
- 35 Postępowanie to wiąże się zdaniem sądu odsyłającego z badaniem danego zagranicznego wyroku skazującego w celu zweryfikowania najpierw w szczególności, czy w toku postępowania zagranicznego były przestrzegane prawa podstawowe. Następnie, jak podniesiono w pkt 18 niniejszego wyroku, do właściwego sądu należy, w stosownym przypadku zmiana kwalifikacji przestępstwa w oparciu o węgierski kodeks karny obowiązujący w czasie właściwym dla okoliczności faktycznych danej sprawy oraz zmiana rodzaju i wymiaru kary lub środka wymierzonych przez sąd innego państwa członkowskiego, jeśli ta kara lub ten środek nie są w pełni zgodne z tymi, które przewiduje prawo węgierskie.
- 36 Jak uznał rzecznik generalny w pkt 75 opinii, decyzja ramowa 2008/675 przyczynia się do wzmocnienia wzajemnego zaufania w ramach europejskiej przestrzeni sprawiedliwości, gdyż wspiera kulturę sądową, w której uprzednie wyroki skazujące zapadłe w innym państwie członkowskim są co do zasady uwzględniane.
- 37 W tym względzie należy zauważyć, że postępowanie szczególne w sprawie uznania przewidziane w państwie członkowskim, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, które wobec wcześniejszego wyroku skazującego wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego, nakłada obowiązek sprawdzenia, czy ten sąd przestrzegał praw podstawowych danej osoby, może w braku wyjątkowych okoliczności podważyć zasadę wzajemnego zaufania, a tym samym jeden z celów, o których mowa w decyzji ramowej 2008/675 [zob. podobnie opinia 2/13 (przystąpienie Unii do EKPC) z dnia 18 grudnia 2014 r., EU:C:2014:2454, pkt 191; wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, pkt 78).
- 38 W szczególności ta decyzja ramowa, jak stanowi jej motyw 2, ma na celu wprowadzenie w życie zasady wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych, ustanowionej w art. 82 ust. 1 TFUE, który zastąpił art. 31 TUE, na podstawie którego została wydana ta decyzja ramowa. Zasada ta stoi na przeszkodzie temu, aby uwzględnienie w ramach wspomnianej decyzji ramowej wyroku skazującego wydanego uprzednio w innym państwie członkowskim było uzależnione od przeprowadzania krajowego postępowania w sprawie uprzedniego uznania, a także aby wyrok ten został z tego tytułu poddany rewizji (zob. podobnie wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 39 I tak art. 3 ust. 3 decyzji ramowej 2008/675 wyraźnie zakazuje rewizji takiej jak rozpatrywana w sprawie w postępowaniu głównym, a zatem wyroki skazujące zapadłe uprzednio w innych państwach członkowskich powinny być uwzględniane w brzmieniu, w jakim zostały wydane (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 37).
- 40 Jednakże, nawet gdyby decyzja ramowa 2008/675 stała na przeszkodzie rewizji, takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym, która może prowadzić do zmiany kwalifikacji przestępstwa i zmiany kary orzeczonej w innym państwie członkowskim, to należy stwierdzić, że ta decyzja ramowa nie stoi na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie, w którym prowadzone jest nowe postępowanie karne, mogło określić warunki uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w tym innym państwie członkowskim, przy czym takie uściślenie ma jedynie na celu wyłącznie ustalenie, czy można przypisywać tym wyrokom skazującym skutki prawne równoważne skutkom, jakie przypisuje się uprzednim krajowym wyrokom skazującymi w zastosowaniu prawa krajowego.

- 41 Takie stwierdzenie potwierdza motyw 13 tej decyzji ramowej, zgodnie z którym wykluczenie możliwości rewizji uprzedniego wyroku skazującego nie powinno uniemożliwiać państwowemu członkowskiemu wydawania, w razie konieczności, decyzji wiążącej równoważne skutki prawne z takim uprzednim wyrokiem skazującym.
- 42 Jak bowiem wynika z motywu 5 wspomnianej decyzji ramowej, „nie ma [ona] jednak na celu dokonania harmonizacji skutków przypisywanych przez różne prawodawstwa krajowe istnieniu uprzednich wyroków skazujących, więc obowiązek uwzględniania uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich istnieje wyłącznie w takim zakresie, w jakim na mocy prawa krajowego uwzględnia się uprzednie krajowe wyroki skazujące”.
- 43 W motywie 6 tej decyzji ramowej stwierdzono w tym zakresie, że „nie przewiduje [ona] obowiązku uwzględniania takich uprzednich wyroków skazujących na przykład w przypadkach, gdy informacje uzyskane na mocy obowiązujących instrumentów nie są wystarczające, gdy niemożliwe byłoby wydanie krajowego wyroku skazującego za czyn, w związku z którym zapadł uprzedni wyrok skazujący lub gdy uprzednio orzeczona kara jest nieznaną w krajowym systemie prawnym”.
- 44 Tak więc, o ile ta decyzja ramowa nie zabrania państwu członkowskiemu wydania, w razie konieczności, orzeczenia umożliwiającego nadanie skutków prawnych równoważnych z uprzednim wyrokiem skazującym wydanym w innym państwie członkowskim, o tyle wydanie takiego orzeczenia nie może w żadnym razie wiązać się z przeprowadzeniem krajowego postępowania szczególnego w sprawie uprzedniego uznania, takiego jak rozpatrywane w postępowaniu głównym (zob. analogicznie wyrok z dnia 21 września 2017 r., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, pkt 38).
- 45 Poza tym, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 86 opinii, wydanie orzeczenia umożliwiającego nadanie skutków prawnych równoważnych z wcześniejszym wyrokiem skazującym wydanym w innym państwie członkowskim, takiego, o którym mowa w motywie 13 decyzji ramowej 2008/675, wymaga indywidualnego badania w świetle okoliczności konkretnej sytuacji. Taka możliwość nie może uzasadniać ustanowienia postępowania szczególnego w sprawie uznania w odniesieniu do wyroków skazujących wydanych w innym państwie członkowskim, które po pierwsze jest konieczne do uwzględnienia wspomnianych wyroków w toku nowego postępowania karnego, a po drugie może prowadzić do zmiany kwalifikacji popełnionego przestępstwa i wymierzonej kary.
- 46 Ponadto w wyroku z dnia 9 czerwca 2016 r., Balogh (C-25/15, EU:C:2016:423, pkt 53, 55), Trybunał orzekł już, że decyzję ramową 2009/315 oraz decyzję 2009/316 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykonywaniu uregulowania krajowego ustanawiającego postępowanie szczególne w sprawie uznania zagranicznych wyroków, takiego jak przewidziane w art. 46–48 węgierskiej ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, z tego względu w szczególności, że takie postępowanie poprzedzające wpisanie tych wyroków skazujących do rejestru karnego, które zakłada ponadto przekazywanie i tłumaczenie tych orzeczeń, może znacząco spowolnić to wpisanie do rejestru, skomplikować wymianę informacji między państwami członkowskimi, pozbawić użyteczności system automatycznego tłumaczenia przewidziany w decyzji 2009/316, a tym samym zagrozić realizacji celów decyzji ramowej 2009/315 oraz tej decyzji.
- 47 W tym zakresie należy stwierdzić, że decyzja ramowa 2009/315 oraz decyzja ramowa 2008/675 są ze sobą nierozłącznie związane. Zatem ważne jest, aby właściwe organy państw członkowskich współpracowały z należytą starannością i w jednolity sposób w ramach wymiany informacji na temat wyroków skazujących, w celu uniknięcia sytuacji, w której krajowe organy sądowe w toku nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko osobie, wobec której sądy innych państw członkowskich wydały już wyroki skazujące za inne czyny, orzekałyby bez możliwości uwzględnienia tych wcześniejszych wyroków skazujących. Tak więc postępowania krajowe, które mogą naruszyć tę prowadzoną z należytą starannością wymianę informacji, są niezgodne zarówno z decyzją ramową 2009/315 w związku z decyzją 2009/316, jak i z decyzją ramową 2008/675.

- 48 Z powyższego wynika, że decyzję ramową 2008/675 w związku z art. 82 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby uwzględnienie w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie prawomocnego wyroku skazującego wydanego uprzednio przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami, było uzależnione od postępowania szczególnego w sprawie uprzedniego uznania, takiego jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, przeprowadzonego przez sądy tego pierwszego państwa członkowskiego.

W przedmiocie pytania drugiego

- 49 Z uwagi na odpowiedź udzieloną na pytanie pierwsze nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie drugie.

W przedmiocie kosztów

- 50 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Decyzję ramową Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej w związku z art. 82 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby uwzględnienie w jednym państwie członkowskim w toku nowego postępowania karnego wszczętego przeciwko danej osobie prawomocnego wyroku skazującego wydanego uprzednio przez sąd innego państwa członkowskiego przeciwko tej samej osobie w związku z innymi czynami, było uzależnione od postępowania szczególnego w sprawie uprzedniego uznania, takiego jak rozpatrywane w sprawie w postępowaniu głównym, przeprowadzonego przez sądy tego pierwszego państwa członkowskiego.

Podpisy